

Elly Zuiderveld

Kerst in de Sterrenstraat

Je zal er maar wonen, in de Sterrenstraat. Al klinkt het mooi, het is een klein rommelig straatje in een vergeten buurt. Een straatje met zeven huizen en een verroest klimrek.

Voor sommige ramen hangen gordijnen, maar er zijn ook ramen met alleen maar wat lappen ervoor. Er is zelfs een huis dat dichtgetimmerd is. Daar wonen geen mensen meer, maar de katten uit de buurt komen er graag. Het stinkt er ook altijd een beetje naar kattenpoep en -pies.

‘Asociaal,’ zeggen mensen die het kunnen weten.

‘Artistiek,’ zegt de vader van Lotte en Sander. Hij is kunstenaar en hun huis is eigenlijk één groot atelier. Overal hangen en staan schilderijen en het ruikt er altijd naar verf en terpentijn. De moeder van Lotte en Sander is lang geleden weggegaan. Ze woont in Brazilië en af en toe stuurt ze een kaart.

‘Jullie krijgen tenminste nog post van haar,’ zegt hun buurjongen Ralf. ‘Mijn moeder is dood, onder de grond.’ Lotte zegt dat ze misschien wel in de hemel is, maar Ralf gelooft niet in de hemel. Hij woont bij zijn oom en tante, die altijd ruzie maken. Daarom is Ralf het liefst bij zijn vriend Sander.

Vandaag is het zaterdag, een koude winterdag, maar toch hangen Sander en Ralf ondersteboven aan het klimrek.

‘Ik weet iets...’ zegt Ralf. ‘Iets wat niemand weet.’

‘Vertel op,’ zegt Sander.

‘Er woont een man in het kattenhuis. Ik zag hem gisteravond achterom door de tuin sluipen... Hij rommelde aan de keukendeur en toen ging-ie zomaar naar binnen.’

‘Vast een zwerver,’ zegt Sander. ‘Hij liever dan ik, in dat stinkhol.’

‘Het is daar hartstikke koud, man,’ rilt Ralf.

‘Zullen we gaan kijken?’ Sander maakt een koprol en landt op zijn voeten. ‘Kom op!’

Ralf laat zich gewoon op de grond vallen en gluurt om zich heen. ‘Veel te gevaarlijk, gast! Hij kan wel een mes hebben.’

Toch sluipen ze samen door het gangetje dat achter de huizen loopt.

Bij het kattenhuis zien ze de poort in de schutting op een kier staan. Ze kunnen zó de tuin in, die vol katten-

drollen en afval ligt. Voorzichtig lopen ze naar de achterdeur, die er net zo uitziet als die van hen, alleen veel viezer en dichtgetimmerd.

Ineens staat Sander stil: 'Sttt... Ik hoor wat.' Er klinkt gehoest en gekreun.

De planken die aan de achterkant van het huis voor de ramen zitten, zijn half verrot en een plank is zelfs op de grond gevallen. Ze gluren door de opening naar binnen. Eerst zien ze niets, maar dan fluistert Ralf: 'Daar...'

'Nee joh, da's een kat,' fluistert Sander.

Ralf schudt zijn hoofd. 'Daar ligt echt iemand.'

Sander knijpt zijn ogen tot spleetjes om goed in de schemerige kamer te kunnen kijken. Nu ziet hij het ook. Er ligt een man op de grond. Hij heeft een stoppelbaard en verwarde haren. Er zit bloed op zijn voorhoofd. Wat ligt hij stil! Zou hij daar zomaar op de grond hebben geslapen, zonder deken? Of...?

Dan beweegt de zwerver, of wie het ook is. Hij kijkt de jongens aan. Die deinzen verschrikt terug. Maar de man zwaait naar ze en roept: 'Help! Help me!'

De vrienden kijken elkaar aan. Zullen ze naar binnen gaan? De man lijkt echt gewond, maar als het een valstrik is? Sander ziet al voor zich dat ze gegijzeld worden en Ralf voelt stiekem of hij z'n zakmes bij zich heeft.

'Help!' roept de man weer.

Net als ze besluiten naar binnen te gaan, horen ze Lotte roepen: ‘Sander, Ralf! Waar zijn jullie?’

‘Ssst,’ fluistert Ralf. ‘Niks zeggen.’

Ze horen rennende voeten achter de schutting. ‘Saaaander! We moeten naar de repetitie!’

Ships! De repetitie voor het kerstspel. Helemaal vergeten. ‘Ik moet weg,’ zegt Sander.

‘Ik ga echt niet alleen naar binnen,’ bromt Ralf.

‘Ik kom zo!’ roept Sander terug. Dan duwt hij de deur open.

Binnen is het schemerig en het stinkt er naar schimmel en kattenpies.

Ze lopen door de keuken naar de gang. Rechts is een deur die op een kier staat. ‘Help me!’ horen ze weer.

Ralf duwt de deur open en ziet de man liggen.

Van dichtbij ziet hij er jonger uit dan ze dachten. Hij heeft nette kleren aan en dure schoenen. Geen zwerver dus? Maar zijn ene been ligt er raar bij, in een soort hoek. De man kreunt weer. Sander durft ook dichterbij te komen. ‘Hallo, meneer,’ zegt hij. ‘Bent u gewond?’

‘Ja, ja, *yes*, ja, mijn *head* en mijn been. Ik ben gevallen... Ik wou de *stairs*, de trap op, maar er zat een *hole* in en toen viel ik naar beneden. Ik heb me tot hier kunnen slepen. Hoopte dat iemand me zou horen. Kon niemand bereiken... Mijn mobiel is ook kapot. Daar ligt hij...’

‘Wat kwam u hier eigenlijk doen?’ vraagt Sander voorzichtig. Het kan wel een crimineel zijn. Of een drugsdealer. Die zien er vaak ook netjes uit.

‘Dat is een hele *story*,’ zegt de man. ‘Ik ben hier geboren zie je... hier in deze huis.’ Hij kreunt even. ‘Mijn naam is Jack. Wie zijn jullie?’

‘Wij wonen in deze straat. Ik heet Ralf en dit is mijn vriend Sander.’

‘Saaaander! Waar zit je?’

Sander gluurt tussen de planken door en ziet dat Lotte de openstaande poort in de schutting heeft gevonden. Hij tikt op het raam en wenkt haar.

Als Lotte de gewonde man ziet, weet ze meteen wat ze moet doen. ‘Ik ga papa halen!’ roept ze kordaat.

Even later komt ze terug, met papa, die aan het werk was. Overal zit verf, ook aan zijn handen. Toch geeft hij de man een hand: ‘Andries van Klaveren.’

De man probeert een beetje overeind te komen. ‘Ben jij Andries? Driesje? Ik ben Jack, Jaap Boersma, vroeger Japie. Je oude buurjongen. Woon jij nog steeds hier?’

Papa knielt bij de man neer en omhelst hem. De kinderen kijken verbaasd toe. ‘Ben jij echt Japie? Wat heb ik je gemist, man! Jullie waren ineens vertrokken en ik heb nooit meer wat gehoord. Wat hoopte ik op een brief of een kaart van jou, mijn beste vriend. En nu ben je hier!’

Maar jij moet eerst geholpen worden.'

Papa belt 112 op zijn mobiel, die hij gelukkig heeft meegenomen. Meestal slingert die ergens rond. 'Goeie-middag, met Van Klaveren. Kan er een ambulance komen naar Sterrenstraat 4? Een gewonde man, ja... Het is een onbewoond huis. Laat ze achterom komen, de tweede poort links. Ziet u mijn nummer? Daar ben ik op bereikbaar.'

Papa vraagt of Sander en Lotte intussen een fleecedeken en water willen halen. Sander denkt nog even aan de repetitie, maar dit is belangrijker.

Als Jack wat gedronken heeft, vertelt hij zijn verhaal. 'Weet je nog dat mijn vader werkeloos was? Zijn *factory* ging sluiten en hij verloor zijn job. Hij kreeg nergens werk en we hadden heel veel schulden. Er kwamen mensen... eh... deurwaarders met boze brieven. Toen zijn we op een nacht gevlucht... zomaar ineens. Met alleen een paar kleren bij ons.' Jack ziet er koortsig uit en Sander geeft hem nog wat water. 'Ik kreeg geen tijd om iets in te pakken. Moest zelfs mijn schat achterlaten.'

Een schat? De kinderen kijken elkaar aan, maar voordat Sander iets kan vragen, gaat Jack verder: 'We waren een tijdje bij een oom in Brabant ondergedoken, en daarna zijn we geëmigreerd, op een boot naar Australië. In het begin vond ik het vreselijk daar. Ik was *homesick* naar de Sterrenstraat en naar jou. Maar ik durfde niet te

schrijven, ik was bang dat ze achter ons adres zouden komen...' Hij pakt papa's hand. 'In Australië hebben we een kippenfarm opgebouwd. We zijn met niks begonnen en nu heb ik een groot bedrijf. Maar ik kon de Sterrenstraat niet vergeten en nu ben ik hier.'

Papa's mobiel gaat over: de ambulance komt eraan. Papa laat Jacks hand los en loopt naar de poort. Lotte rent mee.

Jack wenkt de jongens om dichterbij te komen en fluistert: '*Listen...* Ik ben ook teruggekomen om die schat op te halen. In het kamertje op zolder is een schuine wand. Daarachter is een lege ruimte, een soort kast. Maar achter die kast is nog een bergplaats. Je moet erin met een zaklantaarn.'

Nog voor ze kunnen vragen wat het voor schat is, stommelen de ambulancebroeders binnen met een brancard. 'Aan de kant, kinderen! We moeten ons werk doen!'

Voorzichtig tillen ze Jack op en leggen hem op de brancard. Ze maken hem met riemen vast en sjuwen hem via de keuken naar buiten. 'Pas op voor de stront,' zegt de voorste broeder.

Papa mag mee. 'Ik bel onderweg de dirigente wel even, om te zeggen waarom jullie er niet waren. Ruimen jullie de boel op? Ik bel naar huis als ik meer weet. Tot straks!'

Jack ziet er witjes uit als hij in de ambulance wordt geschoven, maar geeft de jongens nog wel een knipoog. ‘*Good luck,*’ zegt hij. Dan rijdt de ambulance weg met het zwaailicht en de sirene aan!

Sander en Ralf kijken elkaar aan. Ze moeten die schat vinden!

Samen met Lotte brengen ze de deken, het water en de kapotte mobiel naar het atelier.

Sander zoekt intussen zijn zaklantaarn tussen zijn scoutingspullen. Dan zegt hij achteloos tegen Lotte: ‘Ralf en ik gaan nog even terug... We... eh... moeten nog wat doen en dat gat in de trap bekijken.’

‘Ik ga mee!’ zegt Lotte.

Sander haalt z’n schouders op en zucht: ‘Leuk, zo’n zus.’

In het kattenhuis is het intussen wat donkerder geworden. Sander schijnt met de zaklantaarn naar boven, op de trap. Ze zien de kapotte tree. Ralf probeert de andere treden uit; voorzichtig klimt hij naar boven, terwijl hij zich vasthoudt aan de gammele leuning.

‘De kust is veilig,’ roept hij.

Sander klimt ook naar boven; de kapotte tree slaat hij over.

Lotte staat onder aan de trap. ‘Hé, wat gaan jullie doen?’

‘Geheim,’ zegt Sander. Maar als hij Lottes boze gezicht ziet, legt hij het uit. ‘We gaan die schat zoeken. Jack heeft ons uitgelegd waar hij is... Nou vooruit, kom dan maar mee. Voorzichtig, hè?’

Samen gaan ze achter Ralf aan, die intussen een luik heeft ontdekt. Daarboven moet de zolder zijn. Ralf trekt aan een handvat en de ladder schiet naar beneden.

Sander gaat voorop, met de zaklantaarn. ‘Donker hier,’ broemt hij. Ook hier ruikt het naar schimmel en kattenpies. Tegenover hem is een deur. Met veel moeite gaat hij open. Er schiet iets langs hem heen, een muis of een rat. Lotte gilt en Ralf valt van schrik bijna terug door het luik.

Sander probeert het lichtknopje. Dat werkt natuurlijk niet. Hij schijnt het kamertje in. Er hangen vergeelde posters van oude popsterren aan de muur, maar er staan geen meubels in.

‘Daar is de schuine wand,’ fluistert Ralf. ‘En daar een spleet; dat moet de kast zijn...’

Er heeft een knop gezeten, maar die is weg. Ralf is blij dat hij zijn zakmes bij zich heeft. Hij wrikt hem tussen de spleet en de kast gaat open.

‘Die schat zal intussen wel weg zijn,’ zegt Sander, terwijl hij naar binnen kruipt. ‘Er hebben toch meer mensen gewoond intussen? Bah! Allemaal muizenkeutels! Hij schijnt in het rond en ziet dan een kleine bobbel in

de houten wand. Als je er niet naar zou zoeken, zou het niet opvallen. Hij drukt tegen de bobbel en het wandje gaat naar binnen toe open. Sander schijnt en grabbelt in de loze ruimte. Daar voelt hij wat! Het is een kistje, onder het stof en de spinnenwebben. De schat? Hij haalt het tevoorschijn en grabbelt nog eens, maar verder is er niets.

‘Pak aan,’ fluistert hij tegen Ralf. Met z’n drieën gaan ze terug, het kamertje door, naar de zoldertrap. Zo snel ze kunnen, klauteren ze naar beneden, Lotte voorop, Ralf met het kistje en Sander met de zaklantaarn.

Bij de volgende trap klautert Lotte handig over het gat, maar met Ralf gaat het mis... Hij vergeet de tree met het gat erin en blijft met zijn voet hangen. Nog net kan hij zich aan de gammele trapleuning vastgrijpen, maar het kistje valt naar beneden, rakelings langs het hoofd van Lotte! Die weet van schrik niet waar ze het eerst moet kijken: naar Ralf die half over de trap hangt of naar het kistje dat door de klap open is gegaan.

Tot overmaat van ramp staat de oom van Ralf, de buurman, ineens onder aan de trap. ‘Wat gebeurt –’ met wat gesjor en getrek krijgt hij Ralf los – ‘hier allemaal? Ik kwam net thuis toen jullie vader vanuit het ziekenhuis belde. Jullie namen niet op.’ Hij ziet Sander die nog op de trap staat en Lotte die nieuwsgierig in het kistje neust. ‘Wat is dat?’

‘Niks,’ snauwt Ralf en hij wil het pakken, maar nu rolt alles eruit: een envelop en een soort fotoalbum.

Zenuwachtig springt Sander van de trap. ‘De schat!’ roept hij. Hij propt alles terug in het kistje. De envelop voel zwaar aan.

‘Nou, ga eerst je vader maar bellen,’ zegt de buurman. ‘En je wassen. Jullie zien er niet uit! En ik zou straks gráág een beetje uitleg willen!’

Met z’n allen lopen ze naar buiten. Ralf gaat met zijn oom mee en Sander en Lotte sjokken naar het atelier. ‘Die stomme buurman,’ moppert Sander.

‘Nou, die heeft Ralf juist gered,’ zegt Lotte. ‘Hij had z’n nek wel kunnen breken. Is dat kistje de schat?’

‘Hoor je straks wel,’ broemt Sander. Lotte heeft gelijk. Het had veel erger kunnen aflopen.

Thuis bellen ze papa op. ‘O gelukkig... jullie zijn er! Jack wordt geopereerd aan zijn been en heeft een hersenschudding. Verder is het goed met hem. Ik kom zo naar huis.’

Als Sander weer een beetje toonbaar is, komt Ralf binnen. ‘Hoi. Als je vader weer thuis is, komt m’n oom even langs.’

‘Is-ie erg kwaad?’ vraagt Sander.

‘Valt wel mee. Hij is eigenlijk wel aardig, zonder m’n tante erbij. Nou, wat doen we met dat kistje?’

‘We wachten tot m’n vader er is. En dan moet het naar Jack.’

Als papa thuiskomt uit het ziekenhuis en de oom van Ralf er ook is, drinken ze met elkaar thee en vertellen ze wat er gebeurd is. Eerst allemaal door elkaar heen, maar na een poosje wordt toch alles duidelijk.

‘Dus dat is de schat.’ Papa wijst naar het kistje op tafel.

‘Nou ja, er zit alleen maar een envelop en een soort fotoalbum in,’ zegt Sander. ‘We wachten tot we naar Jack kunnen.’

‘Wie is die Jack eigenlijk?’ vaagt de buurman.

Dan vertelt papa over zijn jeugdvriendje Jaap, Japie Boersma, die vroeger in het kattenhuis woonde.

‘Japie Boersma? Wel heb je ooit!’ roept de buurman. ‘Dat is nog familie van me! Ze hebben vroeger een poosje bij ons gelogeed in Brabant en zijn toen naar Australië gegaan. Ik was nog een jonge jongen en had wel mee gewild. Heeft hij hier echt gewoond? In de Sterrenstraat? Nou vráág ik je!’

Het wordt steeds gezelliger in het atelier. De mannen pakken er een biertje bij en de kinderen mogen patat halen. Onderweg zegt Ralf: ‘Dan ben ik dus een beetje familie van jullie... Leuk!’ Hij geeft Sander een stomp en Lotte lacht: ‘Ik heb altijd een neef gewild.’

Het ziekenhuis belt dat het goed gaat met meneer Boersma en dat hij de volgende dag bezoek mag krijgen in kamer 42 op de derde verdieping.

Morgen weten ze wat de schat is.

Het is zondag. Sander en Lotte gaan na het ontbijt eerst met papa naar de kerk.

‘We hebben jullie gemist bij de repetitie,’ zegt de dirigente. ‘Nog twee weken maar voor de uitvoering.’

Sander en Lotte vertellen wel dat ze een gewonde man gevonden hebben, maar zeggen niets over de schat.

De dienst gaat over vluchtelingen en ze zingen het lied: ‘Ik was hongerig en jij gaf mij te eten.’ De opbrengst van de musical is ook voor de vluchtelingen, weet Sander. Dat is mooi. Eigenlijk is Jack ook een soort vluchteling...

’s Middags gaan ze naar het ziekenhuis. Ralf en z’n oom mogen ook mee. Sander heeft een plastic tas met het kistje erin. In het winkeltje van het ziekenhuis kopen ze bloemen en een pak sap.

Het ziekenhuis is groot en hoog en het stinkt er, vindt Sander. Lotte wil later dokter worden, dus die kijkt haar ogen uit en Ralf denkt er nu hard over om ambulancebroeder te worden. Stoer!

Met de lift gaan ze naar de derde verdieping. Bij kamer 42 hangt een bordje: J. Boersma. Papa, Sander en Lotte

gaan het eerst naar binnen, misschien is het anders te druk ineens.

'My dear friends!' schalt het door de kamer.

Jack ligt lachend in bed met zijn been in het gips en verband om z'n hoofd. 'Dankzij jullie lig ik hier als een koning!'

Ze begroeten hem hartelijk en geven hem de bloemen en het sap.

'En waar is die andere jongen? Ralf toch?'

Ze roepen Ralf en zijn oom er ook bij.

Het wordt een klein feestje als Jack ontdekt dat de oom van Ralf zijn eigen neef is. 'Dick? Dikkie, Dikkertje Dap!' roept hij. Daar moeten ze allemaal om lachen, want de buurman heeft inderdaad een buikje.

Dan volgt het moment waarop ze allemaal gewacht hebben: de overhandiging van het kistje. Ontroerd pakt Jack het van Sander aan. Eerst haalt hij de envelop eruit. In de envelop zitten twee platte stenen. Op de ene staat: 'Jaap' en op de andere 'Dries'. Er is een brief bij: 'Deeze brief is met bloet geschreven uit onze fingers. Wij blijven vriendun voor eeuwig.'

Ze slikken allemaal, al moeten ze er ook wel een beetje om lachen.

'En nu het album.' Jack doet het open.

Sander is teleurgesteld. Er zitten geen foto's in, alleen maar postzegels.

‘Dit zijn hele kostbare *stamps*... eh... postzegels,’ zegt Jack. ‘Gekregen van mijn *grandpa* die het weer van zijn *grandpa* had. Kijk, hier: de eerste kerstzegel die ooit gemaakt is. Dat was in 1898 in Canada, voor het hele Britse rijk. En hier: een misdruk. Moest eigenlijk groen zijn, maar deze is geel. Is nu een paar duizend dollar waard...’

Sander kijkt met open mond toe, net als Lotte en Ralf. Een paar duizend dollar?

‘Ja, dit hier is *really* een schat,’ zegt Jack. ‘En ik ben zo blij dat hij er nog lag. En dat jullie hem gevonden hebben!’ Hij kijkt de kring rond. ‘Het is een herinnering aan m’n *grandpa*. Daarom kwam ik hem ophalen. En om de Sterrenstraat weer eens te zien. Maar het mooiste is dat ik jullie heb teruggevonden.’ Hij lacht naar papa en buurman/neef Dick. ‘Ik ben zo dankbaar dat ik eigenlijk iets goeds wil doen met de schat, voor mensen die niks hebben, net als wij vroeger.’

Dan geeft hij papa de steen met ‘Jaap’ erop en de brief. Zelf houdt hij de andere steen.

‘Wil het bezoek afscheid nemen?’ zegt een zuster om de hoek van de deur.

Dat doen ze.

Twee weken later wordt de kerstmusical opgevoerd. Jack zit op de eerste rij met z’n gipsbeen recht vooruit. Daarnaast papa, Ralf én zijn oom en tante. Voordat het begint, delen Sander en Lotte met nog wat kinderen de programma’s uit.

‘Hé,’ ontdekt Jack, ‘de musical heet: “De grootste schat”. Hebben jullie die naam bedacht?’

‘Echt niet!’ lacht Lotte. ‘Maar wel toevallig, hè?’

De uitvoering wordt een groot succes, met Sander als een van de drie wijzen en Lotte als engel. Iedereen zingt het slotlied mee: ‘Vrede op aarde.’

Op het eind wordt de opbrengst voor de vluchtelingen bekendgemaakt. ‘Er is een anonieme gift gedaan, waardoor we heel veel vluchtelingen kunnen helpen,’ zegt de dirigente. Iedereen klapt en Sander kijkt vanaf het podium stiekem naar Jack.

Dan gaan ze naar huis. In het atelier is het warm en gezellig en iedereen heeft iets lekkers meegebracht. Het ruikt naar dennentakken en er staan kaarsen op tafel.

‘Wij proosten op de grootste schat,’ zegt Jack.

‘En dat is de liefde,’ zegt papa.

Zelfs de oom en tante van Ralf vinden dat en geven
elkaar een zoen.

Ze klinken met hun glazen.

‘*Happy Christmas*, vrolijk kerstfeest allemaal!’

Er klinkt nog tot laat muziek in de Sterrenstraat.